

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3195/2021. (V. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Farkas Ádám kamarai jogtanácsos) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az véleménye szerint sérti az Alaptörvény 28. cikkét, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [3] 1.1. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint egy lízingcég az I. és II. rendű alperesekkel 2007. február 26-án hitel (valójában kölcsön) és opciós szerződést kötött gépjárművásárlás céljából. A hitel teljes összege 3 015 000 Ft, a futamideje 120 hónap, az ügyleti kamat 8,88%, a THM 10,18%, devizaneme svájci frank (CHF) volt. Az I. és II. rendű alperesek szerződéses kötelezettségük teljesítésének biztosítékaul vételi jogot engedélyeztek ötéves időtartamra az általuk megvásárolt gépjárműre. Felmondás esetén a hitelező jogosult volt a gépjárművet a vételi joga alapján megvásárolni, azt értékesíteni és a befolyt összeget a tartozásra elszámolni. Tekintettel arra, hogy az I. és II. rendű alperesek nem tettek eleget a szerződésben foglalt kötelezettségüknek, ezért a hitelező 2009. július 3-án a szerződést felmondta és a vételi jog alapján megvásárolt gépjármű opciós vételárát 1 084 800 Ft-ban határozta meg. Erről és a még fennálló tartozásuk összegéről aznap kelt levelében értesítette az alpereseket.
- [4] A lízingcég 2012. december 31-ével jogutódlás útján megszűnt, jogutódja a jelen per III. rendű alperese, egy bank.
- [5] A bank 2014. június 13-án egy követeléskezelő cégre engedményezte az I. és II. rendű alperesekkel szemben fennálló követelését, amely pedig azt 2017. augusztus 21-én az indítványozóra. Erről tájékoztatták az I. és II. rendű alpereseket.
- [6] Az indítványozó keresetet nyújtott be az alperesek ellen. Módosított keresete szerint elfogadta az I. és II. rendű alperesek azon hivatkozását, hogy a hitelszerződésnek nevezett kölcsönszerződés érvénytelen a megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás elmaradása miatt, ezért kérte azt érvényessé nyilvánítani. Ennek eredményeképpen pedig kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket a tőke és a késedelmi kamat megfizetésére. A III. rendű alperest (a bankot) pedig mindezek túréraére kérte kötelezni.
- [7] Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték. Vitatták az első engedményezést, álláspontjuk szerint az érvénytelen követelést, pontosabban az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását nem lehet engedményezni, ilyet a felperes nem kérhet a bíróságtól.
- [8] A III. rendű alperes nem ellenezte a kereset teljesítését, arra hivatkozott, hogy az engedményezés megtörtént részéről. Álláspontja szerint azonban indokolatlan a perben állása, ezért a perből való elbocsátását kérte. Az elsőfokú bíróság a III. rendű alperes ezen kérelmét visszautasította.
- [9] Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét megalapozottnak találta és a szerződést érvényessé nyilvánította.
- [10] A bíróság rögzítette, hogy a jogvita elbírálása során a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) ide vonatkozó szabályait kell alkalmazni. Megállapította, hogy nem volt vitatott a felek között az, hogy a felperesi jogelőd, valamint az I. és II. rendű alperesek között deviza alapú kölcsönszerződés jött létre vételi jog, azaz opció kikötésével. Felhívta a régi Ptk. 523. § (1) bekezdését, a 375. § (1)–(2) bekezdését, a 293. §-át, a 328. § (1)–(2) bekezdését, valamint a 237. § (1) bekezdésében foglaltakat. Utalt a Kúria konzultációs testületének 2019. április 10-én és június 20-án megtartott üléséről készült emlékeztetőben foglaltakra.

- [11] A felperes az utolsó folytatólagos perfelvételi tárgyaláson akként módosította keresetét, hogy elfogadta, hogy a szerződés teljes mértékben érvénytelen, mivel nem tudta bizonyítani, hogy a megfelelő árfolyamkockázati tájékoztató a jogelődje részéről megtörtént. Kérte ezért az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítását a Kúria konzultációs testületének állásfoglalása szerint, a kirovó és a lerovó pénznem forintban történő meghatározásával, továbbá a szerződésben meghatározott 8,88%-os ügyleti kamat kikötéssel, kamatfelár felszámítása nélkül. Miután a felperes is elfogadta, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Kúria iránymutatására is figyelemmel az érvényessé nyilvánítás az egyetlen lehetséges eljárás. Az első engedményezést és annak tartalmát a felperes bizonyította a III. r. alperesi irat csatolásával. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a felperesi keresetnek megfelelően, a kért tartalmi elemekkel érvényessé nyilvánította az érvénytelen, hitelszerződés nevű kölcsönszerződést.
- [12] Az elsőfokú bíróság nem osztotta az I. és II. rendű alperesek álláspontját a tekintetben, hogy az érvénytelen szerződésből eredő jogkövetkezmények levonása ne lenne engedményezhető. Álláspontja szerint a régi Ptk. 328. § (1) és (2) bekezdése alapján a követelés engedményezhető, és ez meg is történt. A régi Ptk. rendelkezéseiből nem következik az, hogy ha az engedményezett szerződés érvénytelennek nyilvánulna, akkor az érvénytelenség orvoslásával kapcsolatos igényeket ne érvényesíthetné az engedményes. Az I. és II. rendű alperesek által e körben hivatkozott BH.2001.335. számú eseti döntés az elsőfokú bíróság szerint nem támasztja alá az alperesi álláspontot, mivel az alapuló szolgáltató tényállás nem egyezik a perbelivel. Ugyanakkor a BH.2007.407 számú eseti döntés a felperes álláspontját támasztja alá. A döntés szerint engedményezéssel nem a szerződés, hanem a követelés átruházása történik meg. Az elsőfokú bíróság szerint a jelen per felperesét megilleti az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása alapján az I. és II. rendű alpereseket terhelő tartozás.
- [13] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének megfelelően kötelezte az I. és II. rendű alperesekkel szembeni ítélet rendelkezésének túrására a III. rendű alperest, mint az érvénytelen szerződés eredeti jogosultját.
- [14] Az elsőfokú bíróság határozatával szemben az I. és II. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést.
- [15] A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.
- [16] A törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki és pontosította, hogy a hitel és opciós szerződés 2007. február 26-án jött létre, továbbá a bank III. rendű alperes az I. és II. rendű alperesekkel szemben fennálló követelését 2014. június 2-án engedményezte a követeléskezelő gazdasági társaságra. Az engedményezési szerződés II. 1. pontjában a felek rögzítették, hogy az engedményező a szerződés elválaszthatatlan részét képező 1. számú mellékletben a 2014. április 2-ai állapot szerint rögzített állomány, egyedileg meghatározott lakossági ügyfeleivel szemben fennálló, felmondott, lejárttá tett gépjármű finanszírozási szerződésből eredő követeléseit (a továbbiakban: követelés) tartalmazó követeléscsomagra az engedményes 2014. április 29-én vételi ajánlatot tett, az engedményező az engedményes által tett vételi ajánlatot elfogadta. A követeléskezelő társaság 2017. augusztus 9-én az I. és II. rendű alperesekkel szemben fennálló követelést a jelen per felperesére engedményezte. A 2017. augusztus 21-én kelt értesítőben a követeléskezelő társaság mint engedményező és a felperes mint engedményes arról tájékoztatták az I. és II. rendű alpereseket, hogy az engedményezési szerződés alapján a követeléskezelő társaság a felperesre ruházta át a kölcsönszerződésből eredő valamennyi követelését.
- [17] Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a törvényszék az abból levont jogkövetkeztetést nem osztotta.
- [18] A törvényszék mindenekelőtt megállapította, hogy helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor a jogvita elbírálása során a kölcsönszerződésből eredő követelés érvényesítésével kapcsolatban a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján a régi Ptk. szabályait alkalmazta.
- [19] Ahogy az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette ítéletének indoklásában, a peres felek között nem volt vitás az, hogy a felperesi jogelőd és I. és II. rendű alperesek között deviza alapú kölcsönszerződés jött létre, vételi jog, azaz opció kikötésével.
- [20] Az sem volt vitás a felek között, hogy felperes az I. és II. rendű alperesekkel szemben fennálló követelését engedményezés útján szerezte meg.
- [21] A régi Ptk. 328. § (1) bekezdése szerint a jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja (engedményezés).
- [22] Ettől a szabályozástól nem tér el a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:193. § (1) bekezdése sem.

- [23] A Ptk. 6:208. §-a lehetővé teszi a szerződés átruházását. Jelen jogvita tekintetében azonban fel sem merül annak a lehetősége, hogy szerződés átruházásáról határoztak az engedményezési szerződést megkötő felek. Mind a 2014. június 2-án kelt engedményezési szerződés, mind pedig a 2017. augusztus 21-én kelt értesítés alapján megállapítható, hogy felperes az I. és II. rendű alperesekkel szemben fennálló követelést szerezte meg engedményezés útján. Ez esetben nem a szerződő fél szerződésbeli pozíciójának, hanem a szerződésből eredő követelésének átruházásáról van szó. Az engedményezésnek nem eredménye, hogy a felperes a szerződéses jogviszonyba belép. Helytállóan utaltak I. és II. rendű alperesek fellebbezésükben arra, hogy a felperes és a felperesi jogelődök között nem szerződés átruházása történt, hanem egy szerződésen alapuló követelés engedményezése. Szerződés átruházása esetében a szerződésbe belépő felet valóban megilletnék mind azok a jogok és terhelnék azok a kötelezettségek, amelyek a szerződésből kilépő felet a szerződésben maradó féllel szemben megilletnék és terhelnék. Az engedményezés jogintézménye azonban a követelés átruházására szolgál.
- [24] A bírói gyakorlat szerint a régi Ptk. 328. § (1) bekezdése alapján a jogosult a követelését szerződéssel másra átruházhatja. Ha a követelés szolgáltatásra irányul, a szolgáltatás jogosultjának a személyében következik be az alanyváltozás. A szerződés érvénytelenségének megállapításához fűződő jogi érdek tehát nem engedményezhető (BH.2001.335.).
- [25] Az elsőfokú bíróság által is meghivatkozott eseti döntése (BH.2007.407.) is azt rögzíti, hogy az engedményezéssel nem a szerződés, hanem a követelés átruházása történik meg. A régi Ptk. 328. § (1) bekezdésében szabályozott engedményezés tárgya ugyanis nem maga a jogviszony, hanem az abból eredő meghatározott követelés.
- [26] Az engedményezéssel kapcsolatban a Ptk.-hoz fűzött kommentár rögzíti, hogy csak a követeléshez tapadó alakító jogok szállnak át az engedményezéssel, mivel azok a követeléshez tapadnak és követik a követelést. Nem a követeléshez, hanem a szerződéshez kötődő alakító okok, amelyek nem pusztán a szerződésből fakadó egyes köteleket alakítják, hanem a teljes jogviszonyt, az engedményezéssel nem szállnak át.
- [27] Márpedig az nem kétséges, hogy a felperes azon kereseti kérelme, amely arra irányult, hogy a bíróság a 2007. február 26-án létrejött kölcsönszerződés érvénytelenségét állapítsa meg, majd azt nyilvánítsa érvényessé, olyan alakító jog iránti igény, amely nem vitásan a teljes szerződéses jogviszonyt érinti.
- [28] Erre figyelemmel a törvényszék álláspontja szerint a felperes mint engedményes az engedményezés útján az I. és II. rendű alperessel szemben fennálló követelést szerezte meg, azonban a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítására irányuló alakító jog nem illeti meg. Az érvénytelenségre, mint kifogásra az adós az engedményessel szemben is hivatkozhat a régi Ptk. 329. § (3) bekezdése alapján, azonban az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását csak az engedményező kérheti. Az engedményezés joghatása tekintetében ugyanis nem beszélhetünk az adott szerződéses pozícióban végbemenő teljes alanycseréről. A rendelkezésre álló iratok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes követelése engedményezésen alapul, és nem szerződés átruházására került sor. Az engedményes (felperes) nem lépett be tehát az engedményező (a III. rendű alperes), valamint az I. és II. rendű alperesek között létrejött szerződésbe, sem az engedményező mellé, sem annak helyébe.
- [29] Mindezek alapján a felperesnek nincs arra lehetősége, hogy az általa sem vitatottan érvénytelen kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása iránt megalapozott keresetet terjesszen elő. Ez a jog a kölcsönszerződést megkötő engedményezőt illeti meg.
- [30] A 2014. január 2-án kelt engedményezési szerződés nem támasztja alá a felperes fellebbezési ellenkérelmében előadott azon hivatkozást, hogy maga a III. rendű alperes is, amikor a követelését engedményezte, úgy tekintette, hogy a felek között általános jogutódlás következett be, azaz a felperes a kölcsönszerződésbe félként belépett. Ilyen rendelkezést a hivatkozott engedményezési szerződés nem tartalmaz. Nem került sor tehát szerződés átruházására.
- [31] Kétségtelen tény, hogy felperes engedményezés útján megszerzett követelést kíván I. és II. rendű alperesekkel szemben érvényesíteni. Miután azonban a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy követelés engedményezésére került sor, és nem szerződés átruházására – ami a szerződés felmondásának következtében már nem is lenne lehetséges – a felperest nem illeti meg az alakító jog, hogy az általa sem vitatott érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítását kérje. Ez a jog az eredeti szerződő felet, illetőleg annak általános jogutódját, azaz III. rendű alperest illette volna meg. A törvényszék utal arra, hogy felperes nincs elzárva attól, hogy az érvénytelen követelést engedményezővel szemben fellépjen, miután az I. és II. rendű alperesekkel szemben megszerzett, érvénytelen szerződésen alapuló követelést jelen perben érvényesíteni nem tudta.
- [32] Alaptalan a felperes fellebbezési ellenkérelmében előadott azon hivatkozás, mely szerint a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításához jogi érdeke fűződik. A felperesnek az engedményezés útján megszerzett követelés

érvényesítéséhez fűződő jogi érdeke állapítható meg. Miután felperes a követelést szerezte meg és a kölcsön-szerződésbe félként nem lépett be, így a szerződés vonatkozásában az alakító jog sem illeti meg.

- [33] Mindezekre figyelemmel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.
- [34] 1.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az véleménye szerint sérti az Alaptörvény 28. cikkét, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [35] Az indítványozó szerint azáltal, hogy a másodfokú bíróság *contra legem* értelmezte és alkalmazta a régi Ptk. és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) jelen ügyre vonatkozó rendelkezéseit, sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság döntése téves és önkényes. A másodfokú bíróság ugyanis jogdogmatikai alapokat nélkülözve, szűk korlátok közé szorította az engedményezésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmezését, ami által egy igazságtalan ítélet született és az indítványozó pervesztes lett. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a régi Ptk.-nak az engedményezésre vonatkozó szabályait és célját, így megakadályozta, hogy az indítványozó levonhassa a követelése alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségéből eredő jogkövetkezményeket.
- [36] Az indítványozó szerint a jelen ügyben a másodfokú bíróság jogértelmezésétől eltérően szóba sem jöhet a szerződés átruházása, egyrészt mert a követelés alapjául szolgáló kölcsönszerződés felmondásra került, másrészt érvénytelen szerződést átruházni nem lehet. A követelést kezelő jogi személyek esetén tehát fogalmilag kizárt a szerződés átruházás jogintézményének alkalmazása.
- [37] Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság ítéletének indokolása ellentmond a BH.2001.335 számú döntésnek is, amely kimondja, hogy semmis szerződés érvénytelenségére bárki hivatkozhat. A keresetindítási jogosultság így őt, mint a jogi érdekeltiséget igazoló engedményest megilleti. Ezt az elsőfokú eljárásban az eredeti jogosult, a bank nyilatkozatával meg is erősítette, azzal hogy nem ellenezte, hogy az indítványozó az érvénytelenség jogkövetkezményeit levonhassa. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróságnak nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy az engedményezéssel a szerződés érvényessé nyilvánításához fűződő alakító jog az engedményesre átruházható-e vagy sem, hanem azt, hogy az engedményesnek jogos érdeke fűződik-e a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményének levonásához. Az indítványozó szerint amennyiben az engedményes nem vonhatja le az érvénytelenség jogkövetkezményeit, akkor nincs perbeli legitimációja sem. Ebben az esetben a másodfokú bíróságnak nem ítélettel kellett volna elutasítani a felperes kereseti kérelmét, hanem végzéssel hatályon kívül kellett volna helyezni az elsőfokú bíróság döntését és a peres eljárást meg kellett volna szüntetnie a Pp. 379. §-a alapján, ezzel biztosítva, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményének levonására később sor kerülhessen. A másodfokú bíróság azáltal, hogy a felperes perbeli legitimációja ellenére ítéletet és nem eljárást megszüntető végzést hozott, megfosztotta az indítványozót a bírósági igényérvényesítéshez és a jogorvoslathoz fűződő jogától. Az ítélet jogereje ugyanis a Pp. 360. §-a alapján kizárja, hogy a felek ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt egymás ellen új keresetet indíthassanak. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság az irányadó anyagi jogszabályokat önkényesen az engedményezés céljával összeegyeztethetetlen tartalommal értelmezte, valamint az irányadó eljárás jogi szabályokat önkényesen figyelmen kívül hagyta és erre indokolásában sem adott magyarázatot. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság önkényes és téves döntést hozott, aminek következtében ő pervesztes lett.
- [38] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [39] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.256/2020/7. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be, jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [40] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [41] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként jelölte meg a 28. cikket. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani. Ezért az utalt alaptörvényi

rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nincs helye {3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [42] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [43] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal és a (7) bekezdésével, a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [44] Az Alkotmánybíróság elsőként a jelen ügyben is hangsúlyozni kívánja, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [45] Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz {3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság tehát alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, ám tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozótól eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}
- [46] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói törvényértelmezés és jogalkalmazás helyességét vitatja, tehát valójában nem alkotmányossági szempontból kérte az ítélet megsemmisítését, hanem azt kívánja elérni, hogy az ítéletben elfoglalt bírói álláspontot szakjogi felülmérlegeléssel változtassa meg az Alkotmánybíróság [lásd: 3338/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3106/2021. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [47] Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben nem zárta ki, hogy az önkényes (*contra legem*) jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen {vesd össze például: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}. A jelen ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági ítélet érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés.
- [48] Az Alkotmánybíróság pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmével kapcsolatosan hangsúlyozza: „Az, hogy az indítványozó a konkrét ügyében – a jogorvoslat ellenére – peresztes lett, azaz a jogerős határozatot hozó bíróság nem osztotta (jogi) álláspontját egy konkrét kérdésben, nem teszi az eljárást tisztességtelenné, emiatt nem válik az eljárás és a döntés önkényessé sem [...]” {3439/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [44]} A törvényszék ítéletében utalt arra, hogy az indítványozó nincs elzárva attól, hogy az érvénytelen követelést engedményezővel szemben fellépjen, miután az I. és II. r. alperesekkel szemben megszerzett, érvénytelen szerződésen alapuló követelést jelen perben érvényesíteni nem tudta.
- [49] Mindezek alapján az indítványozó által az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggésben felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.

[50] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, visszautasította.

Budapest, 2021. április 27.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1527/2020.

